

IN MEMORIAM
MN. MIQUEL DELS SANTS GROS I PUJOL,
MEMBRE ILLUSTRE D'UNA LEGIÓ D'HONOR
(Vic, 1933-2024)

per Jesús ALTURO I PERUCHO

Els afortunats que tenim amics més carregats de dies que no pas nosaltres, sovint mestres nostres, prou i massa hem de plorar la seva sempre prematura desaparició i sentir la pena de llur absència. Encara bo que alguns podem trobar consol en les paraules verdaguerianes que han acompanyat l'acomiadament de mossèn Miquel dels Sants Gros i Pujol, traspassat el 2 de maig de 2024, amb noranta-un anys plens de servei, saviesa i simplicitat de cor.

No ploreu pas ma mort.
Per què en tan curt viatge
despedir-nos, si jo us espero a port?

La mort de mossèn Gros no és un comiat per sempre. És, simplement, un arreveure. Però àdhuc l'adeu temporal d'una persona estimada ens dol. És humà que així sigui. I el buit deixat per mossèn Gros és gran. Molt gran.

No és ara el moment de fer un repàs, per breu que sigui, de tota la seva gran aportació intel·lectual. Ja, recentment, amb motiu del seu norantè aniversari, la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, de la qual ha estat fundador i president, arreplegà, en la nostra revista, la seva bibliografia, extensa i essencial per a moltes disciplines, particularment per als estudis de litúrgia, en els quals era mestre immillorable.

La seva obra científica, acompanyada d'una altra, d'encara més amagat lluïment però no menys eficaç, de protector cultural i de mecenes generós, ha donat uns fruits immarcescibles. El Museu, l'Arxiu i la Biblioteca Episcopal de Vic, la Facultat de Teologia i tots els qui hi hem acudit a la recerca de fonts per a les nostres recerques, li devem moltíssim. A més, com a bon lulllià, cap ensenyament ni cortesia no defalliren mai en les seves paraules.

Mossèn Gros era, fins ara, la darrera baula d'una llarga i ininterrompuda cadena de grans i bondadosos erudits eclesiàstics vigatans, una sèrie de personatges egregis, ja des del segle IX, amb la figura patriarcal del canonge Adanagell, i els més recents Ripoll, Gudiol i Junyent. Tots de gloriosa memòria.

Però la cadena no s'ha trencat. Ni es pot trencar. Gràcies a Déu, encara comptem amb el magisteri d'un altre gran eclesiàstic osonenc, mossèn Antoni Pladevall. I podem gaudir de la dedicació, el servei i l'erudició de Rafael Ginebra, mà dreta de mossèn Gros a l'Arxiu, a redós del qual, entre d'altres, també s'han format Ramon Ordeig i Josep Masnou. L'obra gegantina aixecada per mossèn Gros, pujant i baixant diàriament (dissabtes inclosos) els cinquanta-quatre graons de les escales que duen a aquella avantsala del Paradís que és l'Arxiu i Biblioteca de Vic, estem segurs que perdurarà amb la tasca eficient ben demostrada pels seus més propers col·laboradors. Hem d'assegurar aquesta continuïtat. *Tantus labor non sit cassus!* No podem pas deixar perdre un esforç tan llarg i fecund!

Mossèn Gros, que tanta dedicació ha aplicat a l'estudi dels diplomes i còdexs de l'arxiu vigatà, prestà també atenció, com no podia ésser altrament, a un altre dels seus distingits predecessors, aquest del segle XI: el canonge Ermemir Quintila. Ermemir, també estimat i respectat en el seu temps, fou recordat en les pàgines del necrologi de Vic amb unes paraules que escauen del tot al nostre estimadíssim mossèn Miquel dels Sants Gros: «Canonge de Sant Pere, ha mort en bona senectut, per obra i cura seves han estat escrits molts llibres, i ha educat gran nombre de clergues per a honor i servei de l'Església».